apsnə a. s. s. r. c. n. k̦.

65.32(5Абх)
А 44

Ø 104/515

Абхаз 5/123

P 15573

1. akəta rzeipşꝑ ʒbartakuei.
2. ak̦olxozkua rɥə aarəx—eiyəzaraꝑ ʒbartakua rzəi

apqarakua

---

apħənttəɿra

apua 1933 apsnə

НАЦИОНАЛЬНАЯ БИБЛИОТЕКА
АБХАЗИИ им И. Г. ПАПАСКИР

ПОГАШЕНО
ПОГАШЕНО

apsnə a. s. s. r. apħən təɿra „lenin“ ixɪɜ zxəu.
azaḳaz 2915. aţiraƶ 250. apliţ 47-Б.

Θ 104/515

apsnə assr acenţr nagʒara ḳomiţeţ iəʃtnaxəz

a k u c a r a

6 marţ 1933 ş. azə.

akət azeipşꝝ ʒbartakua rzə apqarra aʃakurəɑɪuɑɪuara aɸənꝝ.

apsnə a. s. s. r. acenţr nagʒara ḳomiţeţ iakunaçoiţ:

1. iʃakuərɑɪuɑɪuazaaiţ auəs nagʒaraɸgɪə amɥ amazaaiţ akət azeipşꝝ ʒbartakua rzə apqara-ħa çaqa ianahçoua.

2. araion nagʒara ḳomiţeţkua irədəuɲ akət azeipşꝝ ʒbartakua rəuəsura arəɑɪuɑɪuara enagɪ acxəraara artalaracə auəs azəruərouɲ akət azeipş ʒbartakua rɸə aḳadrakua rʃakuərɑɪuɑɪuara, iara ubasgɪə akət azeipşꝝ ʒbayɟa rxanꝝayɟa rtəɪənꝝaladara pərxnə rxə iakuəitꝝxarouɲ akət azeipşꝝ ʒbartakua rəqnə amaçura ialou reilaɟajarakua, ubart rahasabərba doḳladkua iərzəʒərylarouɲ eibərtalarouɲ iaxutou liţeraţuralagɪə.

3. aʒbarta eihabəra dəuəi, aresɲubliḳaꝝ ɲroḳuraţurei irədəuɲ akət azeipşꝝ ʒbartakua lassə-lassə amyakuçara rərtalaracə, ubasgɪə ainsţruḳţaz rəgdmərxalaracə jlar rəʒbartakuei araion ɲroḳuraţurakuei rəla.

apsnə assr acenţr nagʒara
ḳomiţeţ axanꝝayə n. l a ḳ o b a.

apsnə assr acenţr nagʒara ḳomiţeţ
amaʒanəqugay x a b u r z a n i a.

akəta azeipşꝝ ʒbartakua rzə

apqarra.

1. akətsoveţ iaxıənʒaçanaḳua aţerriţoriaɸə eiɸḳaaxoiţ akət azeipşꝝ ʒbarta, aʒbarta ailazaaraɸə iqaloiţ iara aʒbarta axanꝝayə, yəqa ixatəpuaaʒa nasgıə jlar reilaꝝayʒa (azeipşꝝ ʒbayʒa).

akət azeipşꝝ ʒbarta axanꝝayəi axanꝝayə ixatəpuaai alxxaueiţ akətsoveţ ala iara akətsoveţ aɥlenʒa rəqnəꝝ, iagıſakunarɵıuɵıuoiţ ubart araionꝝ nagʒara ḳomiţeţ aɲrezidium.

akət azeipşꝝ ʒbarta jlar reilaꝝayʒa (azeipşꝝ ʒbartakua) alərxəueiţ axaʒei aħsei zegıə apsnə assr alxra zaḳuan (akonsţiţucia) amɥala amaçuraɸə alxrazə azin zmakuou, alxra qaloiţ iarbanzaalaḳı akət azeipşꝝ eizaraɸə xəpxıaʒarala alaꝝayəḳ 50 yəḳ inxoua auaa draʒaraꝝə aipş, axa iarbanzaalaḳı akət azeipşꝝ ʒbarta iaʒouzarouɲ 25 yəḳ alaꝝayʒa ireiçamḳua.

jlar reilaꝝayʒa (azeipşꝝ ʒbayʒa) rsia ſakuərɵıuɵıuaxoiţ izualəu akətsoveţ ala.

akəta azeipşꝝ ʒbarta axanꝝayəi, axanꝝayə ixatəpuaai ubasgıə jlar reilaꝝayʒa (azeipşꝝ ʒbayʒa) alərxəueiţ akətsoveţ aguragara axıənʒamou aɸħara aqənʒa. ubart rəɸħara aqənʒa izlou ralxra qaloiţ atəpanꝝəi asoveţ aɥlenʒa izlou aɥlenra ralxrazə iſakuərgəlou aɲoriadoḳ amɥala.

akəta azeipşꝝ ʒbarta axanꝝayəi, axanꝝayə ixatəpuaai, ubasgıə jlar reilaꝝayʒa (azeipşꝝ ʒbayʒa) auəs rəueiţ ualafaxuda, azeipşꝝ dça aɲoriadoḳ ala. akət azeipşꝝ ʒbarta aţexniḳaꝝ cxəraara aiaueiţ akətsoveţ aɲɲaraţ aqnəꝝ.

aguata: aḳandidaţkuei jlar reilaꝝayʒei (azeipşꝝ ʒbayʒa) ralxrakua əkudərgəloiţ atəpanꝝəi akət nxamyei abna uəsuʒei rzanaat eidḳəla organizaciakua, akıaranqʒei anxaʒa mɥəmxaʒei rguəpkua auəsuy ħsakuei anxayə ħsakuei rdelegaţꝝ eizarakua, anxayə eicxəraara ḳomiţeţkuagıə reipş ubas agıərt atəpanꝝəi azeipşꝝ organizaciakua rəla. jlar reilaꝝayʒa aḳandidaţkua rəxıʒ rħar qaloiţ ɥədala guəpyəḳ auaa ma alxra azin zmou axatazaɥkua.

2. akət azeipşꝝ ʒbayʒa rəxuapşueiţ abart auəskua:

a) aſauəskua: a) znəḳada iuəm auəs ssakua, aɵıəɥrakua, aḳoIxoz ialou ma axazənxayə ɥədala iiꝝəu (azeipşꝝra ialam) amal apxastaꝝʒara, ipxastaꝝəu amal 50 maat ireihamzar;

b) axuɫꝝrazə, mamzargıə amedicinaꝝ çara zmamḳua auaa rəxuɫꝝra iaɸəu (aſauəs ḳodeḳs asţaţia, 199);

v) auaa rxazyədara xıɥara uəs iazəſtəxəu apqarra eilagarazə, abri apqarra ailagara aſauəs ḳodeḳs aɸə sɲecialla iarbamzar, mamzargıə acenţrꝝəii araionꝝəi aorgankua iara ubri

azə akuçara ftərməxxıazar, ma auaa rɥəmazara ɸəkkuei, araxu rɥəmazara zyakuei, araxu rəpsrei şəqou ala aihabəra adərra rəmtarazə (afauəs kodeks 200, 1-i a'3 aquşakua);

g) axuligan psəɸrazə, mamzargıə ipxafarou auəs anəqugarazə, ajlar hatər rəkumçara açanakəuazar, abri aipş auəs anəqugara znəzaţək ada imuəczar, amcxu ɸərxagara acəmçakuanə, mamzargıə zeipş mayəu ala alaməsdara, apxamfara açanakəuazar (afauəs kodeks aştaţia 75, aquşa 1);

d) ajgıaĥarazə, mamzargıə daɸaţə dəzlaqam, dzərpxafaşa ixucnə, məcla eikurĭanə ajlar irəlazçoua (afauəs kodeks aştaţia 176, aquşa 1);

e) ajala, ĭquançarala, ma uəsla amyapgarala auayə axıməɜoı iərgarazə (afauəs kodeks aştaţia 174);

z) alabakşara, nasgıə auayə ijeiţi afta anərxalarada daɸa mɥəla uəskuak, iznəqugarazə (afauəs kodeks aştaţia 158, aquşa 1);

z) amxə, abahɥa, aɜaxua akuaça auətra ubas agıərtgıə ʒəgıxuəcrəla apxasta rətara axazənxayə iţəzargıə apxasta iəqalaz 50 maat ireihamzar (afauəs kodeks aştaţia 195);

i) anxaʒa mɥəmxakuei abʒara-nxay axazənxaʒei ireiuou aĥəntkarra aqnəţəi ma azeipşţ dçakua irədəu anamgɜarazə administracia myala, ma kərtţəla ssr afauəs kodeks aştaţia 61 aɲoriadok ala auəs aɜbaʒa irəmtakua azeipşţ akumɥra meţod eiha imanĭalouɲ-ĥa akətsoveţ aguə iaanagouazar ubart zədçakua nazməgɜaz axazənxamya eihabaʒa rzə.

b) agrazdanţ uəskua: 75 maat ireiham azaşşra uəs amal azinxaţara iaçanakəua aqnəţ.

v) aqabaaţ uəskua: 25 maat ireiham, aqabaapsa eimakrakua, aqajlar ireiuanə (axazqanxayə nxarrakua, akusţarja, aremeslennikja, ubas egıərtgıə) aţəm oyə dəzdəzgalakuazəi ubart irədərgalakuazəi darei reimakţ aipş axıɥa dəzdəzgalazəi idigalaz axıɥei iargıə reimakţ.

g) adgıəlţ uəskua: axaztəɜkuei ma axatazaţ uaai ireiuou qabaala adgıəl akuaarəxra azin eimakrakua eimarkəua zaqa iapsou-ĥa akumkuan aɜbara, ubasgıə atɜə nxarra aşara eimarkəua ruəs aɜbara.

aguata: agrazdanţ, aqabaaţ, ma adgıəlţ uəskua eimazkəua rəuaʒə ĥəntkarraţ uəsĥarazar, akooɲeraţivţ azeipşţ organizaciakuei ma ɥədala iuristţ uayəzar (akcionerţ guəp, aiyəzaraţ ubas egıərtgıə) akət azeipşţ ɜbaʒa axuapşər qalauam.

3. abri apqarraɸə ianahçaz aştaţia 2 aɸə ianəu akət azeipşţ ɜbayʒa xəmpada iaxuapşərouɲ abart reipş apqarrakua əqazar:

a) aɲaragrafkua „b“, „v“, „g“ nasgıə „i“ aliţer „a“ aɸə eixəpxıaʒalou auəskua, dara ubart aɲunḳţkua rɸə iaħoua azeipşʀ ʒgıoura nəquəigazar iara akətsoveţ iaxıaçanaḳua aţerriţoriaɸə iaapəmʒaʒaḳuan inxoua, ma iqou uayəzar;

b) iara ubri aliţer agıərt aɲunḳţkua rɸə eixəpxıaʒalou auəskua rzə, axara zdəuəi aşşyəi iaapəmʒaʒaḳuan iara akətsoveţ iaxıaçanaḳua aţerriţoriaɸ inxouazar;

v) aliţer „b“, „v“ nasgıə „g“ aɸə eixəpxıaʒalou auəskua rzə, aşşyəi acḳə ħara zdəuəi akətsoveţ iaçanaḳua aţerriţoriaɸ inxouazar, adgıəl uəskua rzə—eimaḳəu auɥasţḳa iara akətsoveţ aţerriţoria iaçanaḳua dgıəlzar;

g) xəxı iaharbaz auəskua asţaţia aɲunḳţ „a“ aɸə ianəu anaysan akət azeipşʀ ʒbayʒa axuapşərouɲ aşşra qazçoua auaa ui akətsoveţ iaçanamḳua daɸa kətsoveţkuaḳ rţerriţoriakua rɸə inxouazargıə, axa adərra axıəqalaz akətsoveţ anaɲaçaqa aʒgıoura qalazar (aſauəskua rzə), izzaşşua auayə inxartaɸə (agrazdanʀəii aqabaa uəskuei rzə) adgıəl eimaḳə axıəqou atəp aɸə (adgıəl uəskua rzə).

akıaranqʒei axıſʒei aqabaa psazə zəqnə auəs rəuazəi darei reimaḳ akət azeipşʀ ʒbayʒa axuapşueiţ akıaranqʒa ma axıſʒa aşşra anəqarçalaḳı.

4. akət azeipşʀ ʒbarta aqnə iaaiəz auəs iara aʒbarta iara iaçanamḳraʀ iəqazar ma iaçanaḳəuazargıə, axa aqazſala aʒgıa zəuəz auayə abri apqarra aɸə asţaţia 14 işaħoua ineihanə oıuoıuala auəs dakuərłaʀəzar aʒbarta azin amouɲ abri aipş iqou auəs dəkunaçaracə izualəu jlar rəʒbartaxı aʒbara myala auəs abarazə.

jlar rəʒbarta iara axaʀə inciaţivala, mamzargıə aɲroḳuraţura iataxxar azin amouɲ xəxı iahħaz avba amɥala iarbanzaalaḳı auəs akət azeipşʀ ʒbarta iaaʒganə azeipşʀ uəs ʒbarəla axuapşraxıə iianagaracə.

aguata: akıaranqʒei axıſʒei zəqnə auəs rəuazəi darei aqabaapsazə aimaḳ irəmou aɸə aşşyə 25 maat inareihanə işitaʀəu aapşər, mamzargıə ubart zəqnə auəs rəuaz aqauəs zaḳuan axərbgara iqəeiçaz aɸənʀ aſauəs dakuərłaʀəzar auəs jlar rəʒbartaxı idəkuçaʀəuɲ.

5. akət azeipşʀ ʒbartaɸə auəs ʒərgara, aşşra qaloiţ ajala, nasgıə łquəla iynə dara eizaşşua rzə adagıə ubri auəs aguxıaa zmou daɸaʒə izgıə iara ubas ala azanaat eidḳəlakuei azeipşʀ aorganizaciakuagıə rzə.

abri apqarra asţaţia 2 aɸə aɲaragrafkua „b“, „v“, „g“, nasgıə „z“ aliţer „a“ aqnə eixəpxıaʒalou aſauəskua akət azeipşʀ ʒbarta axuapşueiţ akətsoveţkua, aɲroḳuraţura amiliciagıə ubas aħara iqarçoua ala.

iara abri apqarra aɲunkţ „i“ aliţer „a“ aɸə eixəpxıaʒalou, auəskua akəta azeipşꝝ ʒbarta axuapşueiţ akətsoveţ abri iaxuapşracə akuçara ſtnaxxıazar.

aguata: akıaranqɟei axıſɟei zɸə auəs ruei darei aqabaa psazə aimaḳ iroua aqnəꝝ aʒbartaɸə adərra aşşra, qarçar qaloiţ zuəsurazə zəqnə iəqou iɸə işəqou mamzargıə ubri iqnəꝝ iancalaḳı, ma ianđəkuəiça aɸnə inarḳnə 6 məz rɸənʒa.

6. akət azeipşꝝ ʒbartakua rəuəsura agıərt aʒbartakua rəqnə aipş auəsħaraꝝ forma ſakuərgəlakua rəçarḳəuam abri apqarraɸə iarbakuou rnaysan.

aguata: 1. akət azeipşꝝ ʒbartakua rɸə auəs nəqugara iarbanzaalaḳı ɫaxꝝəḳ akuɫoua-ħa iqam.

2. aqabaapsazə aimaḳkua akət azeipşꝝ ʒbartakua irəʒbueiţ aqabaaꝝ zaḳuankua iqou rəmɥala.

7. akət azeipşꝝ ʒbarta auəs aʒbueiţ ailaꝝara aarţnə, ailaꝝara ailazaaraɸgıə iqaloiţ aʒbarta axanꝝayə, ma iara ixatəpuaa ireiuou aẓə 2 ajlar rəqnəꝝ alaꝝayɟa (azeipşꝝ ʒbayɟa), uərt alaꝝayɟa aʒbarta ialarəxuxoiţ akət azeipşꝝ ʒbarta (azeipşꝝ ʒbayɟa) ajlar rəqnəꝝ alaꝝayɟa-ħa iqou rsia ianəu auaa aẓaẓala.

aguata: aqabaaꝝ uəs eimaḳkua anərʒbaua aʒbayɟa reilazaaraɸə dqaloiţ ajlar rəqnəꝝ alaꝝayɟa (azeipşꝝ ʒbayɟa) ireiuou aẓə, ui ua dalaꝝoiţ atəpanꝝəi azanaat eidḳəla aorganizaciakua, akət nxamyei abna uəsuɟei rəqnəꝝ tarnaḳ ɥayəs.

8. akət azeipşꝝ ʒbayɟa rxanꝝayəi ajlar rəqnəꝝ alaꝝayɟei (azeipşꝝ ʒbayɟa) auəs ʒbarazə ailaꝝaraɸə azin rouan zuəs rʒbua aẓə itaxəmrala aipş iara iguapxaſarala abartkua reipş aan:

a) iərʒbaua auəs dara rxatakua, ma uala-taxəla iərzaaiguou auaa ainţeres rəmazar;

b) ubas eizaşşua aẓə iaxı dara şahats iəqazar mamzargıə eizaşşua aẓə auəsaɸə dəiaairacə ainţeres rəmazar;

axanꝝayə xanꝝayəs iqalara azin anəqamlalaḳı aſtaxı— auəs ʒbara aan, ui ixatəpan dqaloiţ akət azeipşꝝ ʒbarta aqnə axanꝝayra azin zmou (axanꝝayə, axanꝝayə ixatəpoyə), ajlar rəqnəꝝ ailaꝝayɟa ireiuougıə ailaꝝaraɸə iəqazara zaḳuanəmxar —ui ixatəpan dqaloiţ ajlar rəqnəꝝ ailaꝝayɟa rsia aoɥered zəkuɫoua daɸaẓə (azeipşꝝ ʒbayɟa).

9. akət azeipşꝝ ʒbarta auəs ʒbaꝝə analanagala aɸnə inarḳnə iʒbaxarouɲ 10 məş iərxəmgaḳua, ui anays axuliganrazə auəs ʒbaꝝ ʒbaxarouɲ 5 məş iərxəmgaḳua, aqabaaꝝ uəs aʒbartaɸə ianalagala aɸnə inarḳnə 3 məş iərxəmgaḳua.

10. akət azeipşꝑ ʒbayɟa irədəuꝑ, aşşyə iuəs axuapşrazə irəpxıaracə ataḳħayəi axara zdəuəi, ubart axara irədəu aqnəꝑ iərħoua aja iazəʒəryərouꝑ. iataxxanə iqalauazar aşahatɟagıə iaapxıanə irəzçaarouꝑ, ui adagıə auəs atəpaɸə eilərḳaarouꝑ, ajaḳala irədəuꝑ irəʒbaranə iəqou auəs axəi açəxuei zegıə iagəmḳuan eilərḳaaracə.

aguata: agraʒdanꝑ, adgıəlꝑ, aqabaaꝑ uəs azə eizaşşkuoua ruəs aʒbara aan dara rxatakua rxatəpan iaairgıə qaloiṭ rəuaɟa rtaxɟa ireiuou, ynəḳaɸə irəcynakuou, kətaḳ aɸə irəcalanxakuoua, dara abart auəs zmou rxatəpan aʒbara aan iqaloiṭ ħa zzahħakuaz aꝑəm uəskua rzə aħara qaçoua xaɫalaxuəḳ rouracə iaſtamzar, akət azeipşꝑ ʒbayɟa azin rəmouꝑ zuəs rʒəbua aşşyəi ataḳ ħayəi ruəs aʒbara aan dara rxatakuaɟqıa aaira rədərçaracə.

11. akət azeipşꝑ ʒbarta zuəs aʒbəua aʒbara aɸnə ɫaaiħa zarħanə imaaiəz dara şəqamgıə auəs ʒəbxar qaloiṭ, iqaloiṭ iaxərgar mamzargıə idərɟar.

12. abri apqarra aliṭer „a“, „asṭaṭia“ 2, aꝑunḳṭkua „a“, „b“, „v“, „g“, „i“ rəqnə eixəpxıaʒalou auəskua rəda, akət azeipşꝑ ʒbarta zxuapşua agıərt auəskua, eizaşşkuoua naq-aaq eindərɫargıə qaloiṭ. axa, auəs aqazſala eizaşşua rəuaẓə inṭeres işapərxagou eilnaḳaar azeipşꝑ ʒbarta ianaḳuzaalaḳgıə ui aipş iqou auəs aʒbueiṭ iara auəs işaçanaḳua aipşɟqıa zaḳuan myala.

13. akət azeipşꝑ ʒbarta iʒbanə iəſtnaxəua adnaḳəloiṭ iara aʒbarta ialou reiharayəḳ rnaꝑyaxarəla, iaʒbaz auəs aɫquə iannaçaueiṭ iaazərḳıaɸnə, auəs ialaxugıə irəlanaħoiṭ argama ajlar şəqou.

14. akət azeipşꝑ ʒbarta aſauəs azə abri aipş auəs nagʒaꝑkua myapnagar alşoiṭ:

a) daɸaznə iqəeimçaracə abɟara;

b) azeipş guboıan tara aḳıəpxı aqnə iançanə ma aḳıəpxı aqnə ianəmçaḳua mamzargıə akətanꝑəi ajlar reizaraɸə rəlaħara;

v) 10 manatḳ ireihamḳua parala aşṭraf rɫara, aʒbarta işakunaçoua ala abri aşṭraf alarçoiṭ aḳulıṭura nxamyaꝑ uəs nagʒaꝑkua rzə atəpanꝑəi abiuqeṭ, mamzargıə aorganizaciakua ireiuou aḳə arxuara, acərxəraara iazərḳueiṭ;

g) ɸħarala xumş ireihamḳua mɥəla azeipşꝑ uəsura adçara.

aguata: axara zdəu iədəu axara iaçanaḳəuala auəs iakuərɫara aamtazə aḳət azeipşꝑ ʒbarta iədnaçar qaloiṭ ipxasteiꝑəz amal azə 50 manat ireihamḳua apara alaçara.

15. akət azeipşꝑ ʒbarta amal eimaḳrazə iaʒbaz auəs ala aɫaxꝑ ɫara zəkuɫaz iəkuɫaz aɫaxꝑ aamtaḳala işizəmɫoua eilḳaaxar aʒbarta aɫaxꝑ aɸħara iaxnarpar qaloiṭ ma maɥ-maɥ aɫara azin qanaçoiṭ axa ɸħarala 3 məz ireihamḳua.

16. akət azeipşꝝ ʒbarta iaʒbaz açəxua aapɟanə iʒbouꝑ-ħa ipxıaʒouꝑ aqnəꝝ axaşşara qalom iaʒbazgıə işaʒbaz aipş lassə atəp iəkuçaxarouꝑ.

akət azeipşꝝ ʒbarta iaʒbaz psaxxar qaloiţ izualəu araionꝝ jlar rəʒbarta axəlapşra (nadzor) aꝑoriadoḳala iara aʒbarta ainciaţiva ma aꝑroḳuraţura aꝑroţesţ amɥala.

aguata: akıaranqɟei axıſɟei zɸə auəs ruei darei aqabaazə aimaḳ iroua aqnəꝝ akət azeipşꝝ ʒbarta iaʒbaz psaxxar, iara ubri apsaxra amɥala akıaranq ma axıɥa iouəz apara iərxənħnə iɟgara zəqalom, ubart amc doḳumenţkua ma amc svedeniakua aʒbartaɸ işaargaz xəmpada eilḳaamḳua.

17. akət azeipşꝝ ʒbarta iaʒbaz xaala anagʒara maꝑ aɟəzḳəua, aʒbarta aihabə inaꝑə zçayəu aiqu amɥala akət uəs nagʒayɟa rəla aʒbarta iaʒbaz nagʒaxoiţ mɥəla.

aguata: akəta azeipşꝝ aʒbarta iaʒbaz amɥala mɥəla auəsura zdəu auayə aʒbarta iſakunargəlaz aɸħara izaxərpaxar qaloiţ aʒbarta axanꝝayə izinala: a) mɥəla auəsura zdəu dəɥmazayxar ubri dəbziaxaanʒa; b) adgıəl akuaarəxra auəsura aamtazar—ubri auəsura ialgaanʒa.

18. akət azeipşꝝ ʒbarta amyakuçara atara uals irədəuꝑ jlar rəuəs ʒbartakua, ubart akət azeipşꝝ ʒbartakua rəuəsuəſa aguatarazə axəlapşra rədəuꝑ jlar ruəs ʒbartakuei aꝑroḳuraţurei.

jlar ruəs ʒbartakuei aꝑroḳuraţurei akət azeipşꝝ ʒbartakua amyakuçara şrərtaşa, rəuəsura işaxuapşəşazə ainsţruḳcia ſakuərgəlaxoiţ apsnə assr a'cnḳ aorgquşa ala.

19. akət azeipşꝝ ʒbarta auəs iauxıou azə aamta-amtala ahasabərbakua qanaçalarouꝑ akətsoveţ aɸapxıa.

apsnə assr acenţr nagʒara
ḳomiţeţ axanꝝayə n. laḳoba.

apsnə assr acenţr nagʒara
ḳomiţeţ amaʒanəqugay xaburzania.

ВСЕСОЮЗНАЯ БИБЛИОТЕКА имени В. И. Ленина

apsnə assr acenʇr nagɜara ķomiʇeʇ iəʃtnaxəz

a k u ç a r a

6 mart 1933 ş. azə.

akolzozkua rɸə aarəx-eiyəzaraʇ ɜbartakua rzə apqarra aʃakuəroıuoıuara aɸənʇ.

apsnə a. s. s. r. acenʇr nagɜara ķomiʇeʇ iakunaçoiʇ:

iʃakuəroıuoıuazaait auəs nagɜaraɸgıə amų amazaait akolxozkua rɸə aarəx eiyəzaraʇ ɜbartakua rzə, çaqa ianəu apqarra.

apsnə assr acenʇr nagɜara
ķomiʇeʇ axanʇayə n. l a ķ o b a.

apsnə aɜsr acenʇr nagɜara
ķomiʇeʇ amaɜanəqugay x a b u r z a n i a.

akolxozkua rɸə aarəx—eiyəzaraʇ ɜbartakua rzə

a p q a r r a

akolxozkua rəqnə azeipş mazara xəlapşradlapsa işabalakıha apxastaʇra qamlaracə akuparazə akolxoz ialou amassa rakʇivrei rxala auəsurakua apʃərgoua rəqaçarazə, akolxoz aɸə aqabaa disciplina axərbgarei apərxagara zlou ajəʇ ças ʒənxakua rakuparazəi, akolxozkua eiɸķaarala—nxamyala rrəoıuoıuarei asocialisʇ mya ɸəcla akolxoz massa ubas raaɜarazgıə akolxozkua (akommunakua, akət nxamya arʇelıkua) rɸə eiɸķaaxoiʇ aarəx—eiyəzaraʇ ɜbartakua.

1. aarəx-eiyəzaraʇ ɜbartakua eiɸķaaxoiʇ 30 yək ireiçamķuan aʮlenʒa axıalou akolxozkua zegıgıə rɸə.

2. akolxoz aarəx eiyəzara ɜbartakua alərxəueiʇ aoıey ķolxozaa rxəpxıaɜara aqnəʇ akolxoz aɸə iqou auəsuʒei amaçura ialouəi axıalaxuəu akolxozaa rzeipşʇ eizara aqnə, ialərxəueiʇ ɸharala şəkusəķnɜa eilazaarasgıə irəmouр abas: axanʇayə, aʒə ma yəqa ixatəpuaa, nasgıə iara aɜbarta aʮlenʒa xəpxıaɜarala 10 yək idərķnə 15 yək rqənɜa, aɜbarta ʮlenʒas zaqayə ataxxaşa axəpxıaɜara ʃakunargəloiʇ akolxozaa rzeipşʇ eiyəzara.

aiyəzaraʇ ɜbarta axanʇayəi iara ixatəpuaai ʃakunaroıuoıuoiʇ akətsoveʇ.

aiyəzaraʇ ɜbarta axanʇayəi iara aʮlenʒei izəzķəu auəs aqnə aguragara irədəu rəzmərçabərgəuazar dara axıalaxuəu akolxozaɸ ialou akolxozaa xəqara işanə xutak iərtaxxaz aɸhara aqənɜa izlou aɜbarta ialərxər qaloiʇ.

a g u a t a: axanʇayəi iara ixatəpuaai nasgıə aiyəzaraʇ ɜbarta aʮlenʒagıə rəuəsurazə ualafaxu rouam, irədəu

auəsuҧ nəqurgarouр azeipşҧ axəxı uəsnagɜaҧkua rnəqugara aporiadoķ ala.

3. aarəx eiyəzaraҧ ɜbartakua rəxuapşəueiţ abart reipş iəqou auəskua:

a) aķolxoz iaҧəu azeipşҧ mazara (amaſənakua araxu, akət nxamya inventar ubas agıərtgıə xəlapşra dlapsa işabalaķı-ha rəpxastaҧrazə;

b) aķolxoz aqabaaҧ disciplina axərbgara (vbada auəsuraxı amaaira, auəsuraxı anaaiҧəu aamta ҧhara iaxərpan aaira arəjҧ məcxu əjnə auəsuraxı aaira ubas egıərtgıə);

v) aķolxoz aynəçqa auəs ſakuərgəlakua iapəu reilagara ubasgıə apravleniei abrigadirjei rhaҧə anaməgɜarazə;

g) auəsuҧ znapə ianəu inapə ianəu auəs guəķala ubas ickıangıə aqamçarazə (anxamya işaanagoua aipş araxu ibzian rxəlampşra, aķolxozaa rzə iəftəxəu abraķ qaçara anorma ineihanə abraķı aqaçarazə ubas egıərtgıə);

d) aķolxozaa rqabaaҧ ķnəſķakua rҧə rqamşkua eihanə ma eiçanə rançarazə;

e) axuliganrazə, aſauəs iaçanamķəua aɟgıoura mamzargıə azeipşҧ ķollektiv nxarra ianəmaaloua, abzazaſa iapərxagaxaraҧə iqou auəs anəqugarazə (ayə aҧarſra, aɟhara, uhan-shan qaçara, (склока) ubas egıərtgıə);

ƶ) auayə dəzlaqamala axıɜ baaps ixçarazəi dzərpxaſaşa ajakua rəlaçarazəi;

i) ajala aĺquə ançarala ma auəs aҧə anagɜarala auayə axıməɜoı iərgarazə;

ķ) aķolxoz ialou rəbɟara 75 manat ireihamķua amal eimakҧə iqaloua azə;

4. abart iaharbaz auəs ķategoriakua aarəxɜbarta axuapşueiţ:

a) aimaķ zmou ayəqagıə ķolxozķ aҧə eicalazar;

b) aimaķ zmou auaa xaz-xazə aķolxoz ɥədakua irəlazar, azaşşyə dəzmou ma aɟgıa zuəz axıalou aķolxoz aҧə iqou aarəxeiyəzaraҧ ɜbartaҧə iuəs iaxuapşxıazar.

a g ú a t a: aķolxoz aarəxraҧ zçaaҧkua irəmadou aimaķ uəskua (aķolxoz iaҧəu amazara napadəmķəlaķua işabalaķı-ha anəqugara, aķolxoz aqabaa disciplinei iara aķolxoz aynəçqaҧəi aporiadoķəi rxərbgarakua ubas egıərtgıə) işaaqalalagı eipşɟqıa iaxuapşueiţ aķolxoz pravlenia, aarəx—aiyəzaraҧ ɜbarta pravlenia ianərnatalaķı aftaxı.

5. aiyəzaraҧ ɜbartakua izxuampşua auəskua:

a) aķolxoz ialou axatazaɟkua rəbɟara ma aķolxoz ialou gupyəķəi,—aķolxoz pravleniei amazara eimakҧə iroua;

b) aqabaaҧ, adgıəlҧ uəskua, anxamya politikaҧ kampania amyapgara iamadou auəskua, ubasgıə aħəntkarraҧ uəsharakuei azeipşҧ organizaciakuei rəla amazara uəs azə akolxozaa rzaşşra;

v) eizaşşkuoua ayəqagıə ma ruaʒə xazənxayəzar ubart ruəs;

g) akolxozkua rəqnəҧ ialxəu aorgankua rəla ma akolxoz ialou rzeipş eizara ala akət azeipşҧ ɜbartaxı iđəkuçou auəs;

6. aarəx eiyəzaraҧ ɜbarta auəs axuapşra aan abri apqarraɸə ianəu asʇaʇia 3 iaħaua amyala iara zxuapşranə izɸəu auəs aɜbara azin amamkua iabar (azaşşyə zaqa rzə daşşua axəpxıaɜarala iara eimakəu amaɸa zeipşrou ala) mamzargıə aʃgıa zuəz iiuəz aʃgıa oıuoıuazar eiha auəs daxıənɜakurîaɸəu aqara auəs iakurîara iara aɜbarta ialəmşazar auəs đəkunaçoiʇ izualəu aɜbarta organ axuapşrazə.

7. aarəx-eiyəzaraҧ ɜbarta auəskua irəxuapşueiʇ ausʇav ala eipş auəs ainʇeres zmou auaa îquəla iynə aħarakua iqarçoua alagıə akolxoz pravleniakua, azeipşҧ organizaciakua, aprokuratura acxəraay gupkua ma abrigada ubas iara aɜbarta ainiciaʇiva ala iqalargıə.

8. aarəx eiyəzara aɜbartaɸə iaaiz iarbanzaalakı auəs iaxuapşəroup 5 mş iaxəmgakua.

aarəx—eiyəzaraҧ ɜbartakua aɜbaraҧ uəs eilərgara iaçanakua afakurgəla aformakua rnəqugara akumkua auəs aueiʇ abri apqara iaħaua afakurgəlakua irəkunəquanə.

aarəx eiyəzaraҧ ɜbartakua rɸə auəs nagara parala îaxҧ akum.

10. aarəx-eiyəzaraҧ ɜbarta auəskua aɜbaueiʇ ailaҧara aarʇnə, dara aɜbəyʃa reilaҧaraɸə iqaloiʇ aɜbarta axanҧayə ma iara ixatəpuayə ubasgıə aarəx-eiyəzaraҧ ɜbarta oyeredla alaҧara zəkuîaua.

iara aʮlenʃa yəqa, aarəx-eiyəzaraҧ ɜbarta auəs ɜbərazə eilaҧarakua anəmyapnagalaşa amşkuei asaatkuei fakunargəlar oup, aimak zmou akolxozaai aşahatʃei akolxoz auəsura aamta iapnamqıaraҧ.

iara ubri azə aarəx-eiyəzaraҧ ɜbartakua auəs ɜbarazə ailaҧarakua qarçoiʇ eiharakgıə apsfara mşkua raan iara auəsuərta aqnəʇqıa, anxayə auʮastkaɸə, abrigadaɸə fəbəʃxıaҧəi akrəfara apsfara iakurîanə—ubas egıərtgıə.

aarəx-eiyəzaraҧ ɜbarta ailaҧara aɸħara xəməş şəbʃou ailaҧara şəqalauazə alaħara kıaad kədçalazaroup.

aarəx-eiyəzaraҧ ɜbartakua zegıə akonceliaria iataxəu aʇexnikaҧ maҧaxukua, akıaad, aynə zəuəs iaxuapşua adərra rəta-

razə aɫqukua rzəſtra ubas egıərtgıə eikudərɫarouɲ aarəx—eiyəzaraꝗ ʒbarta axəeiɸḳaau aḳolxoz ɲravlenia.

11. aʒbarta zuəs aʒbaua azaşşyəi azaşşyə axara zdiçoui ayəqaragıə azin rəmouɲ aʒbaɟa ireiuou aɥleni ma aʒbarta axanꝗayəi avba rərtaracə dara ubart ɟraɟarəla aẓər dizəqazar, ma daɸaḳala eibataxəmzar (agunxara, aioıara) ubas egıərtgıə.

aʒbarta dalamꝗaracə avba zərtaz aʒbarta aɥlen irtaz avba aḳraçanaḳraꝗə eipş iqou iqaməu iaxuapşueiţ aʒbarta agıərt aɥlenɟa. iouəz avba çabərgəzar iara ubri amɥala aʒbartaɸə ialarꝗara qamlaɟqıonə iəqazar aʒbarta ailaꝗara axmərpaḳua ubasqaḳ iaaipxıaueiţ aʒbarta aɥlen oɥered aaira zdəu.

12. aarəx-eiyəzaraꝗ ʒbarta auəs axuapşrazə enagı iaualəuɲ iaapxıanə irəzçaaracə aşşyə, acḳ ħayə, aɟgıa zuəz aşahatɟa (ubart aarəpxıoiţ dara rəda auəs abara qamlarazə) ubart aʒbarta rzəʒəryərouɲ iataxxozar iara auəs azə irəzçaarouɲ aşahatɟagıə, eilərḳaarouɲ iaxıəqaloz atəp aɸə ican, auəs zeipşrou axəi açəxuei iagəmḳuan eldərgarouɲ.

13. aarəx-eiyəzaraꝗ ʒbarta iʒbanə iſtnaxua auəs adnaḳəloiţ iara aʒbarta eiharayəḳ rnaɲyaxarəla, iaʒbaz aazərḳıaɸnə aɫquə ianərçaueiţ, auəs ialaxukuougıə irəlarħoiţ argama ajlar şəqou.

14. aɟgıa maɥ zuəz auaa, aarəx eiyəzaraꝗ ʒbarta iakunarɫar qaloiţ abart reipş auəskua:

a) daɸaznə imuracə iaħara;

b) atʒə gazet ma azeipşꝗ ḳıəpxı iançanə ma ubart irnəmçaḳua azeipşꝗ guboıan tara;

v) iaḳuəm nəquzgaz auayə aşəipḳa iqaiçaz daɸaznə iməxıracə iɲoliţiḳaꝗ çaradara arʒra idçara ɸħaraḳ aazəſtəxnə;

g) azeipş organizaciakua (moɲr aiaɥeiḳa, „druzia deţei“ osoaviaxim, açaradara arʒra, aḳulıţḳomissia ubas egıərtgıə) rərxuarazə 10 monatḳ ieihamḳua aşţraf irɫara;

d) apxasta iqarçaz 75 maat ireihamzar, ubri aqara dərɫara;

e) aḳolxoz ralcarazə ɲroblema aḳolxoz aɸapxıa azçaaꝗə akurgəlara;

ƶ) abrigadir abrigadirra uəsura ialxrazə aḳolxoz aɲravlenia rɸapxıa azçaaꝗə akurgəlara, iara ubasgıə aḳolxoz aarəx ainţeres işaçanaḳua guatanə aḳolxoz ialou usurtaḳ aqnəꝗ daɸa uəsurtaḳ axı iiagara.

15. aʒbarta zxuapşua auəs axuapşra ɲrocess aan iara auəs ialaxu azaşşyə iaḳu, axara zdu iaḳu işaḳuxalaḳgıə iara auəs ialaxu daɸa ſouḳəzargıə işoıey usuɟou çabrgnə faḳţnə iaapşər, —aarəx-eiyəzaraꝗ ʒbarta iaduɲ aqabaa fronţ aqnə eoıınə auəs zua ahamtakua rətara azçaaꝗə aḳolxoz ɲravlenia aɸapxıa ikunargəlaracə.

akolxoz ialam auəsujei amaçura ialoui ireiuou aʒgıa zəuəz akolxoz pravlenia aзbarta aɸapxıa ikunargəlar qaloiţ axara zdu ubra ralcara ubasgıə azanaat eidķəla ralcarazə, azanaat eidķəla aorganizacia aɸapxıa azçaaţə əkurgəlara.

16. № 16 (в газете)

17. aarəx-eiyəzaraţ зbarta iaзbar xaala anagзara map aʒərķər, aзbarta iaзbaz nagзaxoiţ mıəla iataxxanə iqalozar— akət nagзayʒa rəla.

aarəx eiyəzaraţ зbarta iaзbar anagзarazə iara aarəx— eiyəzaraţ зbarta iatiueiţ iaзbaz axyəlaa axyəla axəxnə anagзara şataxəu azgıə iakuynə, ari aipş aîquə amų amoup jlar rəзbarta anagзaraţ boıəc (ispolnitelıni list) aqara.

18. aarəx-eiyəzaraţ aзbarta aorganizaciaţ zçaaţkua rzə anapxgara (aitalxra amyapgara aiɸķaara, auəskua rəɸhara iaxmərpaķua rbara, işbou auəskua ianaamtou trəp kuçara ubas egıərtgıə) artoiţ akolxoz pravlenia, araion dgıəl quşakua jlar rķomissariat adgıəl uəs azə.

aarəx-eiyəzaraţ зbartakua aoperativ uəsurazə amyakuçarei axəlapşrei roueiţ jlar rəзbartakuei arespubliķaţ aзbarta aihabərei ala.

jlar rəзbarta iara auıastķa iaxıaçanaķua iəqou aarəxeiyəzaraţ зbarta iaзbaz aqnə azaķuan eilagara mamzargıə aзbara aan aзbayʒa reilalara iiaşamķuan iabar akolxoz aarəx— eiyəzaraţ зbarta izbanə iftnaxəz auəs anagзara aannakəloiţ kunagala iaxuapşracə auəs iara iadnakəloiţ.

apsnə a. s. s. r. a'c. n. ķ. axanţayə n. lakoba.

apsnə a. s. s. r. a'c. n. ķ. amaзanəqugay xaburzania.

ainsţruḳcia

apsnəꝶəi a. s. s. r. acenţr nagʒara ḳomiţeţ—„akətaꝶəi jlar r'uəsʒbarta" azə iaʒbaz amyapagarazə.

„akətaꝶəi jlar r'uəsʒbarta" azə 18 apunḳţ apqara anagʒarazə apsnəꝶəi a'c. n. ḳ. orgquşa irədnaçoiţ napxagara unə, nasgıə inagʒaꝶnə abart çaqaꝶəikua:

1. akətaꝶəi jlar r'uəsʒbarta iaʒbaranə iaçanaḳueiţ: a ſ a u ə s k u a, aliţer „a" 2-ꝶəi asţaţia—„akətaꝶəi jlar r'uəsʒbarta" apqaraqnə zəʒbaxu ħou.

j l a r r z e i p ş u ə s k u a—75 maat rqənʒa axaşşaara (isḳ) zmou amalꝶ uəs iaxərqıanə.

a q a ꝶ u ə s k u a e i m a ḳ r a—25 maat ireiham-kıərala auəs zuei auəsuɟa zdəzḳəlo aqajlarəi (xaz-zaɟ qanxaɟa, aḳusţarɟa, anapqazaɟa ubas agıər). rəbɟara, nasgıə axıſɟei axıɥa dəzmoi rəbɟara.

a d g ı ə l u ə s k u a—qabaala axə arxuara azinazə aimaḳrakua, moumzargıə aẓaẓala xaz iaşşua iəzxaşşaua auəs zeipşrazaalaḳ, nasgıə anxaraqnə aiꝶəçra iaxqıanə auəskua iqou.

2. akətaꝶəi ajlar r'uəsʒbarta iaʒbranə iaçanaḳuam: aħəntkarraꝶ uəsħartakua, aḳooperaţivəi jlar irzeipşəu organizaciakua, nasgıə xaz iuristꝶ uaa (aḳcionerꝶ gupkua, aiyəzarakua ub. agı) ireiuanə iqou r'uəsʒbara, iara ubasɟqıa aʒbara iakuəitəm aſauəskua xazə qanxarakua rqnə aḳonţraḳţaciaꝶ dogovorkua rənamḳʒara iaxqıaua auəskua.

ajlar irzeipşəu auəskua raxıꝶ akətaꝶəi jlar r'uəsʒbarta iaʒbaranə iaçanaḳuam alimenţ uəskua (axaça ipħəs danḳaiəɟlaḳ iəlxəiłaaua), iara ubasɟqıa 75 maat ireihau auəskua. aqaꝶ uəskua raxıꝶ iaʒbaranə iaçanaḳuam aḳulaḳɟei abeiaɟei irədḳəlanə iqou akıranqɟa raşşra auəs. aqaꝶ uəs eimaḳrakua akıranqɟei, axıſɟei uərt zdəzḳəlauei rəbɟara iqalakua aliţer „b" a'2-ꝶəi apqara „akətaꝶəi jlar r'uəsʒbartazə işaħauala, auəs axuapşra napə alarḳər qaloiţ akıaranqəi, axıɥei raşşrala, iəzdəzḳəlaz ila aḳumḳua.

3. aſa uəskua, jlar irzeipşəu auəskua, aqaꝶəii adgıələi uəskua raxıꝶ akətaꝶəi jlar r'əusʒbarta iaʒbaranə iakuitəu auəs aʒbara ialagar qaloiţ iara ui auəs aʒbara ztaxnə iqou auaa, zeipş pqaranə işəqou eipş iaxakunagaua kətsoveţḳaꝶə inxauazar.

4. akətaꝶəi jlar r'uəsʒbarta iaʒbaranə iaçanamḳua auəskua, aɟgıa zuəz iqnə iaha iɟgıakuou amɥrakua rəmyapgara anataxəu, aʒbarakua izkuitəu 14-ꝶəi asţaţia azin irnataua ianaxəslaḳı akətaꝶəi jlar r'uəsʒbarta ialşoiţ içagı iaxeihau jlar ruəsʒbartaxı auəs axgara azeipş uəsʒbara pqara işaħaua eipş

15573
НАЦИОНАЛЬНАЯ БИБЛИОТЕКА
АБХАЗИИ им И. Г. ПАПАСКИР

aɜbarazə. iara ubri xəxı iaħakuou amoţivkua rəla jlar uəsɜbayə iara iniciaţivala, ma aprokuraţura aħarala imoup azin akətaҏəi jlar r'uəsɜbarta inaxganə azeipş xuapşra uəsɜbaraxı ïieigar.

5. akətaҏəi jlar r'uəsɜbarta iaɜbaranə iaçanakua auəskua ɟərçər qaloiţ, ma uəs ħarəla, ma ui auəs iaſtou auaa rəla arzahalnə iynə, nasgıə azanaaţҏ organizaciakua rħarala. aſa uəskua amcxuſҏra, auaa rguabziarazə apqarakua reilagara, axuliganra, cas-ħa aɟgıaura iaxqıakuaz auəsɜbarta iadnakəloiţ, nasgıə iadnakəlar qaloiţ abart auəskua rqənҏ akətsoveţəi, aprokuraţurei, amiliciei rħarala, akıaranqɟei, axıſɟei rarzahalkua dara zəqnə auəs rua iqənҏ aimakkua irəbɟalaua akətaҏəi jlar r'uəsɜbarta iadnakəloiţ, zəqnə dəqou iqnə auəs aniueipşɟqıa auəsura danaquçlakı fəmz rəſtaxıgıə.

6. akətaҏəi jlar r'uəsɜbarta iaɜbranə iaçanakua auəskua xəmpada 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13 astaţiakua rpqara iakurşahatnə imyapgaҏəup.

ubart xəxıҏəi apqarakua rəuakə 9, 10 rəda ailagara xəmpada iapsaxueiţ akətaҏəi jlar r'uəsɜbarta iaɜbaz auəs, aſkəlapşra (надзор) hasabla.

7. akətaҏəi jlar r'uəsɜbarta iaɜbaz auəskua işaɜbaz eipşɟqıa qara psaxra amtakua iara ubasqan imyapgaҏəup. akətaҏəi jlar r'uəsɜbarta iaɜbkuaz auəskua iapsaxər qaloiţ jlar r'uəsɜbarta ſklapşra (надзор) hasabla, ma iàra iniciaţivala, momzargıə aprokuraţura iҏagəlarala, akətaҏəi jlar r'uəsɜbarta iaɜbaranə iaçanamkuaz auəskua anaɜba, momzargıə abrı ainştrukcia a,6 apunkţ anəmyapamgaxa.

8. sistemala anapxagarei ainstrukţazəi akətaҏəi jlar r'uəsɜbarta iəmyapanagaşa auəskua ſtnaxueiţ jlar r'uəsɜbarta, auəsɜbarta dəui arespublikaҏəi aprokuraţurei r'direktivala.

apsnəҏəi a'c. n. k. orgquşa
aprezidium axagəlayə k a r a l-o g l i.